

DWA LATA W PODZIEMIU - fragmenty wywiadu Zbigniewa Bujaka dla "Tygodnika Mazowsze".
O osiągnięciach dwóch lat "S" w podziemiu: /.../ Po wprowadzeniu stanu wojennego toczyła się gra o to, czy "S" zdoła zachować ciągłość, obronić siebie jako organizację, czy też zostanie zdławiona. Uważam, że ta walka została przez nas wygrana. W tej chwili związek właściwie na każdym poziomie - krajowym, regionalnym, zakładowym - utrzymuje swoją działalność. Co więcej, jego struktury pomimo uderzeń bezpieczeństwa są odnawiane. /.../ Odporność na uderzenia SB uzyskałyśmy dzięki temu, że tak na szczeblu krajowym jak i regionalnym, działają ludzie, którzy decydują się występować pod własnym nazwiskiem. To nas chroni przed infiltracją SB i wszelkimi rodzajami provokacjami. Przyjęcie zasady jawnego kierownictwa jest kontynuowaniem jawności życia związku. Dla członków "S" jest to też symbol legalności naszego działania. /.../

Mocnym naszym społeczeństwie powszechną jest świadomość celów "S", zarówno domowych, jak i długofalowych. Dla wszystkich jest przecież jasne, że w chwili obecnej jasnym podstawowym celem jest uwolnienie więźniów politycznych i wywalczanie pluralizmu związku oraz prawa do niezależności innych związków niezawisłych. Ważnym zadaniem nadal jest walka ze spadkiem stopy życiowej oraz przygotowanie się do bojkotu wyborów. Fakt, że ludzie znają te cele, że się z nimi zgadzają, oznacza, że identyfikują się ze Związkiem. I właśnie w tym jest jego siła. Te doraźne cele i zadania to wstęp do osiągnięcia celów długofalowych, zasadniczych. Wywalczanie wolności dla więźniów politycznych jest etapem w walce o pełną praworządność. Bojkot wyborów i budowanie niezależnych struktur to kroki na drodze do suwerenności społeczeństwa i państwa. /.../ Ten nasz program jest zwycięstem politycznym, ponieważ tworzy wizję przyszłej Polski, daje perspektywę polityczną, której nie jest w stanie dostarczyć władza. /.../

O błędach ostatnich dwóch lat: Pierwszym błędem było to, że zaraz po 13 XII 81 zabrakło w strategii związku wezwania do strajku generalnego. Uważam, że wówczas wyznaczenie przez Stocznię Gdańską daty strajku na wiosnę - co nie musiało oznaczać, że do niego dojdzie - byłoby bardzo dużym i realnym zagrożeniem dla władz. Taka groźba mogłaby dać np. możliwość prowadzenia różnych negocjacji przez Lecha, tym bardziej, że wiele wskazywało na to, że wtedy władze były skore rozmawiać.

Drugim naszym błędem było ozbyt słabe wystąpienie przed delegalicją. Kiedy latem stało się jasne, że "S" zostanie rozwiązana, konieczne były akcje znacznie mocniejsze niż te, do których doszło 31 VIII. Zabrakło wezwania do następnych działań i ewentualnego strajku przed delegalicją. /.../

Obecnie główna słabość Związku jest: ... Działalność na szczeblu zakładu pracy. Z jednej strony to, że działaczom zakładowym brakuje umiejętności formułowania programu i zadań do realizacji, z drugiej - mała ilość materiałów informacyjnych i szkoleniowych dostarczanych przez regiony i struktury ponadzakładowe. Brakuje świadomości tego, że programy i zadania proponowane przez RKW i TKK muszą być przełożone na codzienne zadania. Jakie one mają być, można rozstrzygnąć tylko w konkretniej sytuacji danego zakładu. /.../

O akcji ujawniania i procesach KOR i ZKi: Akcja ujawniania była przegraną władz. Amnestia miała być pomysłem na zdemobilizowanie opozycji, rozbicie związku i jego struktur. Ten pomysł polityczny połączony był zastraszeniem metodami policyjnymi. A w rezultacie udało się doprowadzić do ujawnienia tylko ułamka procenta ludzi aktywnych.

Widac wyraźnie, że władze chcą się teraz robić procesy. Chciałbym w tym miejscu powiedzieć, że wielkim zwycięstem więźniów politycznych jest to, że więzienie przestało być skutecznym narzędziem zastraszenia społeczeństwa. Stało się tak dzięki bezkompromisowej postawie internowanym, a następnie więzionych ich niezgodzieni na żojeiki aniawyjazdy za granicę. /.../

Jeszcze o programie walki z podwyżkami cen: Najważniejsze jest, żeby do nich nie pójść. Rekompensaty /.../ nigdy nie będą pełne i nie zatrzymają ciągłego spadku stopy życiowej. Sprawa poziomu życia, w ogóle całej sytuacji gospodarczej, jest obecnie dla nas najważniejsza! To jest w tej chwili polska racja stanu. Jestem głęboko przekonany, że w związku z podwyżkami dojdzie do dużych akcji protestacyjnych, i to akcji strajkowych. Wszystkow wskazuje na to, że tu ludzie stawiają prog, że będą się bronić. Pokazało to już przywrócenie kartek na maszce. /.../

Obiek walki przeciwko podwyżkom cen w najbliższym czasie czeka nas walka dodatek drożyzniany, który powinien rekompensować stały spadek stopy życiowej, występujący niezależnie od zapowiadanych podwyżek. /.../ W tej chwili dodatku drożyznianego nie wywalczym żadnym centralnym, ogólnokrajowym wystąpieniem. Skutecznie można się go domagać jedynie na szczeblu zakładów pracy. /.../ O wyborach do Sejmu i rad narodowych: Oficjalne stanowisko TKK zajmie po ogłoszeniu decyzji przez władze, które przecież mogą wybrać bardzo różne rozwiązania. /.../ Natomiast w tej chwili mogę powiedzieć, za jakim stanowiskiem jestem ja.

Przede wszystkim wybory do Sejmu, jak i do rad narodowych wszystkich szczebli powinny być zbojkotowane. I to zbojkotowane bezpośrednio, nie przez kombinowanie z kartami, skreśleniami, wpisywaniami, tylko po prostu całkowicie i niewidzialnie do wyborów. Nie wolno dać się zwieść żadnej, choćby pozornie daleko idącej demokratycznej ordynacji wyborczej.

Dążymy do tego, żeby stworzyć własną płaszczyznę, własny program wyborczy. Nie możemy tylko bojkotować, musi być jasne, za jakim programem opowiadają się, którzy nie biorą udziału w wyborach. Kontrola ich wyników to najtrudniejsze organizacyjnie przedsięwzięcie, które przygotowuje wstęp o chwili związku. Tutaj akurat będziemy czekać pomocy od wszystkich, również od Kościoła.

"Śródtury pochodzą od reakcji IS/TM nr 169"

Apel o uwolnienie Jacka Kuronia, Afama Michnika, Zbigniewa Romaszewskiego i Henryka Wujca, podpisany przez 1950 mieszkańców regionu toruńskiego złożony został przez A. Stawikowskiego z Torunia 24 XI w URM.

Szef Urzędu Rady Ministrów gen. M. Janiszewski w poufnym liście do członków Rady Ministrów, kierowników urzędów centralnych, prezesów centralnych związków społeczno-rolniczych i wiejodów informuje, że w związku z projektem podwyżek cen żywności notuje się "wzrost niezadowolenia społecznego i poważne zagrożenie sytuacji społeczno-politycznej". W związku z tym gen. Janiszewski przekazuje polecenie gen. J. Truzelskiego, aby: "W okresie trwania konsultacji powstrzymano się od jakichkolwiek decyzji lub działań o charakterze politycznym, administracyjnym, ekonomicznym, technicznym, propagandowym lub organizacyjnych /np podwyżek cen, ograniczeń w zaopatrzeniu rynku i obsłudze ludności, zmian w warunkach pracy i warunkach socjalnych załóg, posunię dyscyplinarnych, konfliktów z ogólnymi Kościoła, ostrych deklaracji w sprawach niepopularnych/, mogących zbulwersować opinię publiczną".

Pracownicy kilku zakładów Poznania zaprotestowali 31 X przeciwko ponownemu wprowadzeniu reglamentacji tłuszczów. M.in. zdemolowane propagandowe gabloty.

10 XI strajkowali kierowcy bazy MPO przy ul. Burakowskiej w Warszawie. Zadali zwiększenia zarobków umniejszonych ostatnio bez uzasadnienia. Dyrekcja obiecała spełnić ich postuły.

Samorządność uczelni w praktyce. Przedstawicieli samorządu studentów Politechniki Warszawskiej ostrzeżono 16 XI w Min. NSzWiT o możliwości zastosowania wobec nich ustawy o szczególnej regulacji prawnej /przewidującej m.in. skreślenie z listy studentów przez ministra/, jeśli nie zmienia swego postępowania. Pretekstem tych groźb była uchwała samorządu z 9 XI /p. IS 170/ uznana przez ministerstwo za nielegalną.

Na karcę 6 miesięcy w zawieszeniu i grzywnę skazany został student UW, który usiłował przeszkodzić szefowi zabezpieczenia Uniwersytetu Warszawskiego J. Tę- polskiemu w zdzieraniu plakatu z gratulacji dla Walecy nagrody Nobla.

Na wniosek PZPR usunięto z pracy w AGH Aleksandrę Gumię /Wydziałodlewniczy/, skazaną w procesie Jana Pawły, członka RKP Małopolska oraz dr. Jerzego Pałosza /przew. Komisji Informacyjnej w Instytucie Nauk Społecznych/. J. Pałosza zatrudniono jednak w Muzeum AGH. /"Dzień" nr 22/

poznać. Wystarczy jedno spojrzenie na mapę i zauważymy, że w północnej części kraju, na obszarze od rzeki Odra po Morze Bałtyckie, znajdują się dwa obszary, w których gospodarka rozwijała się najintensywniej. Jeden z nich to Śląsk, drugi to Małopolska. Wysokość gospodarki Śląska jest porównywana z gospodarką całego kraju, a Małopolski z gospodarką całego regionu europejskiego. Wysokość gospodarki Śląska wynosi ponad 20% gospodarki kraju, a Małopolski ponad 10%. Wysokość gospodarki Śląska wynosi ponad 20% gospodarki kraju, a Małopolski ponad 10%.

DOTARŁY DO NAS:

Mazowsze - "Solidarność" w stanie wojennym → Centrum Dokumentacji i Analiz NSZZ "S", Zeszyt nr 1 z 1983; NAI nr 32 z 15 XI i 33 z 1 XII; AIS nr 15 z 25-26 XI; AIT nr 50 z 16 XI; Solidarność COBIRTK nr 30 z 21 X; GŁos MKWS wyd. spec. z 22 XI; Monter nr 22 z 23 XI; Wola nr 80 z 28 XI; Wytrwałość nr 91 z 27 X; Wytrwałość nr 94 z 24 XI; CDN GŁos Wolnego Robotnika nr 54 z 27 XI; GŁos "Solidarności", Tarchomin nr 6; KOS nr 43 z 20 XI.

Częstochowa - Nadzieja nr 7 z XI.

Dolny Śląsk Ogniwo. Niezależny miesięcznik społeczno-kulturalny nr 1 z X; Z dnia na dzień nr 38 z 11-18 XI; Aut nr 11 z 1-15 XI; Replika nr 19 z X; Konkret nr 6.

Gdańsk - Gryps nr 35 z X; Megazet nr 3 z 17 XI.

Łódź - Solidarność RKK Ziemi Łódzkiej nr 16 z 19 XI.

Małopolska - Promieniści nr 24/25 z 24 X; Solidarność Zwycięży nr 42 z 20 XI; Janesik, "Solidarność" Nowy Targ nr 50 z XII; Dodatek Polityczny Rozumienia Prasowego "Solidarność" Zwycięży przy MKS Nowa Huta nr 1 z XI; Kurierek B Mała Polska nr 34 z 21 XI; Aktualności nr 75 z 26 XI; Mysły Nieinternowane nr 9 z IX-X; Sygnał nr 60 z 5 X i 61 z 9 XI.

Pomorze Zach. - Obraz nr 5 z IX i 6 z X.

Toruń - TIS nr 69 z 9 XI.

Region Śląsko-Dąbrowski - GŁos Śląsko-Dąbrowski nr 11 z XI.

Wyd. książkowe - M. Tarczewski - Ewolucja czy rewolucja, wyd Alfa; A. Albert - Najnowsza historia Polski 1939-45, wyd. Krag; Mecenas - prawo dla każdego, wyd. Solidarność Narodu; Perkal J. - Życie polityczne w Polsce 1944-48, wyd. Nowa.

Załączamy dokumenty TKK NSZZ "S" opublikowane w TM nr 70. Prosimy przepisujących IS o dostarczenie egz. TM odbiorcom IS, lub - w razie konieczności - przepisanie dokumentów. Przekazujemy nieco większą niż zwykle liczbę egz. TM.